הכל ממירין פרק ראשון תמורה יג.

שלש שדות ושתי מענות. פירש"י אותה שדה שהיה בה קבר ושדה לכאן ושדה לכאן אם דרך בני הנקעה לחרוש שדותיהן מזרח ומערב עושה בית הפרס אותה שדה שנמצרת ואותה שדה שנמערב ואם לפון ודרום מורשין עושין בית הפרס אותו של לפון ואותו של דרום שלש שדות ושתי מענות [א] כדתניא [ב] החורש את הקבר [ג] עושה בית הפרס מלא מענה מאה אמה: ואין תרומה אחר תרומה כו': מתניתין מני ר"ע היא [ד] דתנן [ה] השותפין שתרמו זה אחר זה רבי אליעזר אומר תרומת שניהם תרומה ר"ע אומר אין תרומת שניהם תרומה [ו] וחכמים אומרים אם תרם הראשון כשיעור אין תרומת השני תרומה ואם לא תרם כשיעור תרומת השני תרומה: ואין תמורה עושה תמורה כו': מאי טעמא אמר קרא [ז] ותמורתו ולא תמורת תמורתו: ואין הולד עושה תמורה: דאמר קרא הוא הוא [ח] ולא ולד: ר' יהודה אומר הולד עושה תמורה: דאמר קרא יהיה לרבות את הולד ורבנן [ט] לרבות [י] שוגג כמזיד [יא]: **מתני'** [יב] העופות [יג] והמנחות אין עושין תמורה שלא נאמר אלא בהמה [יד] הציבור והשותפין אין עושין תמורה שנאמר [טו] לא יחליפנו ולא ימיר [טז] יחיד עושה תמורה ואין הצבור והשותפין עושין תמורה [יז] הקדשי בדק הבית אין עושין תמורה אמר ר"ש [יח] והרי מעשר בכלל היה ולמה יצא [יט] לומר לך מה מעשר קרבן יחיד יצאו קרבנות צבור ומה מעשר [כ] קרבן מזבח יצאו קרבנות בדק הבית: **גמ'** ת"ר יכול יהו קדשי בדק הבית עושין תמורה ת"ל [כא] קרבן מי שנקראו קרבן יצאו קדשי בדק הבית שלא נקראו קרבן ולא [כב] והתניא אי [כג] קרבן שומע אני אפילו קדשי בדק הבית שנקראו קרבן כענין שנאמר [כד] ונקרב את קרבן ה' וגו' ת"ל [כה] ואל פתח אהל מועד לא הביאו יכל הבא אל פתח אהל מועד חייבין עליו משום שחוטי חוץ וכל שאינו בא לפתח אהל מועד אין חייבין עליו משום שחוטי חוץ אלמא איקרו קרבן אמר רבי חנינא לא קשיא הא ר"ש הא רבנן לר"ש איקרי קרבן לרבנן לא איקרי קרבן ולא והכתיב ונקרב את קרבן ה' קרבן ה' איקרי קרבן לה' לא איקרי ת"ר [כל] לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו למה נאמר והלא כבר נאמר לא יחליפנו ולא ימיר אותו טוב ברע וגו' לפי שנאמר לא יחליפנו ולא ימיר אותו משמע קרבן יחיד [כו] קרבן צבור וקרבן מזבח וקרבן בדק הבית [כז] ת"ל לא יבקר אמר ר"ש [כח] והרי מעשר בכלל היה ולמה יצא לומר לך מה מעשר קרבן יחיד וקרבן מזבח ודבר שבא בחובה ודבר שאינו [כט] בשותפות אף כל קרבן יחיד וקרבן מזבח ודבר שבא בחובה ודבר

קבר ושדה לכאן ושדה לכאן אם דרך הנקעה לחרוש שדותיהם מזרח למערב עושה בית הפרס אותה שדה שנמצרת ואותה שדה שנמערב ואם לפון ודרום מורשין עושין בית הפרס אותה שדה של לפון ודרום [ל] רש"י וזה הטעם נימא לרבנן אבל מה שפירש"י לרבי אליעזר לא נהירא דפירש כל מרגע שדות שסביב בית הפרס שלו הן בית הפרס והעפר [לא] מטמאין ומאי טעמא הוא זה שאם חרשו ממזרח למערב למה יטמאו לפון ודרום ואם חרשו מלפון לדרום למה יטמאו מזרח ומערב לכן נראה לפרש רבי אליעזר אומר בית הפרס עושה בית הפרס לעולם מה שנמדד מבית הפרס לשדה אחר שאינו עשאהו בית הפרס וכן אם חרש מאותה שדה שניה לשליש וכן משליש לרביעית וכן לעולם כולן עושין זה את זה בית הפרס [לב]: **מתני'** ר"ע היא [לג] דתנן השותפין שתרמו זה אחר זה ר' אליעזר אומר תרומת שניהם תרומה. דכיון דשניהם יש להם חלק בו והא דממעטין מאתם ולא שותפין הייו לענין דכל תרומתן אינו תרומה אבל מקצת תרומתו של זה ומקצתו של זה הוי תרומה: **רבי** עקיבא אומר אין תרומת שניהם תרומה. פירש"י ואפילו של ראשון דכיון דחזר הבשר ותרם גלי דעתיה דלא נימא ליה בתרומה של ראשון והוה ליה תורם שלא מדעת וכן שני [לד] לשון רש"י ולא נהירא דאין זה כמו ולא תמורה אחר תמורה דהתם הראשון תמורה והשני אינו תמורה [לה] לכך נראה לפרש כמו כן הכא דהראשון תרומה ולא השני וקשה דנפרק ג' [מ"ג] דמסכת תרומות [לו] תנן שותפין שתרמו ר"ע אומר תרומת שניהם תרומה ותכ"מ אם תרם הראשון כשיעור כו' וא"כ קשיא דר"ע אדרבי עקיבא [לז] ונראה לר"י דבשמעתין מיירי כשנתנו רשות זה לזה לתרום ומשום הכי תרומת הראשון תרומה לר"ע שהרי מדעת תבירו תרם והשני אינו כלום דנתן לחבירו רשות לתרום וכבר תרם ורבי אליעזר סבר דתרומת שניהם תרומה דגלי לדעתייהו דכל חד [לח] (לא) נימא ליה בתרומת חבירו אבל אם אמר בשלא נתנו רשות זה לזה לתרום הלכך כל חד לדעתיה דנפשיה תרם חלקו לפיכך תרומת שניהן תרומה מקצת:

שלש שדות של שתי מענות. פירש"י אותה שדה שהיה בה קבר ושדה לכאן ושדה לכאן אם דרך בני הנקעה לחרוש שדותיהם מזרח ומערב עושה בית הפרס אותה שדה שנמצרת ואותה שדה שנמערב ואם לפון ודרום מורשין עושין בית הפרס אותו של לפון ואותו של דרום שדה של לפון ודרום [ל] רש"י וזה הטעם נימא לרבנן אבל מה שפירש"י לרבי אליעזר לא נהירא דפירש כל מרגע שדות שסביב בית הפרס שלו הן בית הפרס והעפר [לא] מטמאין ומאי טעמא הוא זה שאם חרשו ממזרח למערב למה יטמאו לפון ודרום ואם חרשו מלפון לדרום למה יטמאו מזרח ומערב לכן נראה לפרש רבי אליעזר אומר בית הפרס עושה בית הפרס לעולם מה שנמדד מבית הפרס לשדה אחר שאינו עשאהו בית הפרס וכן אם חרש מאותה שדה שניה לשליש וכן משליש לרביעית וכן לעולם כולן עושין זה את זה בית הפרס [לב]: **מתני'** ר"ע היא [לג] דתנן השותפין שתרמו זה אחר זה ר' אליעזר אומר תרומת שניהם תרומה. דכיון דשניהם יש להם חלק בו והא דממעטין מאתם ולא שותפין הייו לענין דכל תרומתן אינו תרומה אבל מקצת תרומתו של זה ומקצתו של זה הוי תרומה: **רבי** עקיבא אומר אין תרומת שניהם תרומה. פירש"י ואפילו של ראשון דכיון דחזר הבשר ותרם גלי דעתיה דלא נימא ליה בתרומה של ראשון והוה ליה תורם שלא מדעת וכן שני [לד] לשון רש"י ולא נהירא דאין זה כמו ולא תמורה אחר תמורה דהתם הראשון תמורה והשני אינו תמורה [לה] לכך נראה לפרש כמו כן הכא דהראשון תרומה ולא השני וקשה דנפרק ג' [מ"ג] דמסכת תרומות [לו] תנן שותפין שתרמו ר"ע אומר תרומת שניהם תרומה ותכ"מ אם תרם הראשון כשיעור כו' וא"כ קשיא דר"ע אדרבי עקיבא [לז] ונראה לר"י דבשמעתין מיירי כשנתנו רשות זה לזה לתרום ומשום הכי תרומת הראשון תרומה לר"ע שהרי מדעת חבירו תרם והשני אינו כלום דנתן לחבירו רשות לתרום וכבר תרם ורבי אליעזר סבר דתרומת שניהם תרומה דגלי לדעתייהו דכל חד [לח] (לא) נימא ליה בתרומת חבירו אבל אם אמר בשלא נתנו רשות זה לזה לתרום הלכך כל חד לדעתיה דנפשיה תרם חלקו לפיכך תרומת שניהן תרומה מקצת:

תרומות נרשמין השותפין תיבת תגן ל"ש: [לח] עקיבא וכן משמע בירושלמי דלר"ע תרומה כל אחד וצריה תחולין וחצייה תרומה לפי שכל אחד לא חלה התרומה אלא על חלקו ופר"י דהתם שלא נתן רשות זה לזה לכך כל אחד תורם לעצמו אבל הכא שנתנו רשות זה לזה ר' אליעזר סבר תרומה שניהם תרומה דכיון דתרסו שניהם גלו דעתייהו שנכולו רשות ולר"ע כר' ורבנן אמרי אי הרם כשיעור אין השניה כלום אי הרם פחות או יותר גלי בדעתא דלא בשביל חבירו הרם (אבל) קשה דרשא (ראחם ולא) שותפין בפס' (קדושין) דהא לכ"ע [הוי תרומה] בשביל עצמו כדאוקימנא ואפר (ובינו דהאי דרשא) למעשה [אבל להלכה] הוי תרומה:

מסורת הש"ס

(א) תוספתא דתהלות רפי"ז תהלות פי"ז מ"א ע"ש (מ"ק ה:), (ב) (לפי פי' תוס' ד"ה ר"ש משמע דגרס דתנים) וכ"כ התוי"ט), (ג) (תרומות פ"ג מ"ז וש"ש), (ד) (לקמן ח.), (ה) (ע' תוס' לעיל ב. ד"ה הא נוסף קשיא ותוס' מולין ב. ד"ה התם), (ו) (לקמן לח.: פ"ש), (ז) (לעיל ב:), (ח) (לקמן לא. וש"נ טורפין רקנטות בדק בית ופי' תי"ט), (ט) (עיל ו.: נכתים קיב: יומא סב:.), (י) (ל"ל שוגה), (יא) (מכ' ב"ק. ל) (ויקרא כז, ט) (ל"ל ימירנו), (יב) (מנחות יח), (יג) (תו"ש תחרי פרסם ו), (יד) (קרבן ל"ק), (טו) (ל"ל דתניא וכ"ה בהתי"ט), (טז) (לפי פי' ר"י לא נרסינן כגון: דתנן אלא דתנים. רש"ש ת"ש. (יז) ל"ק מ"ג.

הגהות הב"ח

(לא) רש"י ד"ה אלא שדות וכו' ומשום הכי עושה בית הפרס מלא מענה: (לב) ד"ה לרבות וכו' והמיר לגן דומה גבי קדשים: (לג) ד"ה לי קרבן וכו' מילתא היא הפ"ד ותמ"ב מ"ה הא ר"ש דס"ל קדשי בדק וכו' איקרי דס"ל לר"ש במתני' דאיקרו קרבן כל"ל והכ"ת:

רבינו גרשום

ג' שדות אם הייתה טומאה באמצעיות כשיעור כ' מענות חוץ משדה האמצעית אלא מענה מיכן ומלא מענה מיכן (בשל) [בשדה] התיצונות הוי בית הפרס ולא רצה לומר ה' שדות כלומר דלכל ד' רוחות של אותו שדה (מאה אמה) (מלא מענה) ליהוי בית הפרס אלא כ' מענות מענה מיכן ומענה מיכן והיינו טעם: [משום דדרך חרישה נקט] ואין אדם עשוי לחרוש שדהו שתי ערב: מלא מענה מאה אמה. היינו בית ארכעת אמה דמאה על (חמשים) [מאה] היינו מקום זריעה ד' אמין דילפינן מתצר המשכן דבמאה על חמשים הוו בית אמתים (ר' יוסי אומר חמשה) וטעמא דר' יוסי לא איחסרים לן: ולא תרומה אחר תרומה. ראין תורמין ב' תרומות [גדולה] מכרי אחר: [השותפין שתרמו זה אחר זה. מכרי אחר]: ר' אליעזר אומר] תרומת שניהם תרומה. [משום] דכל אחד תורם (לחלקו) [לדעתו]. [ר' יוסי אומר] אם תרם הראשון כשיעור שאמרו חכמים עין יפה תורם אחר מארבעים. ביתני' אחד מחמשים עין רעה אחד משישים: אין תרומת השני תרומה. שכבר פטרו הראשון: שלא נאמר תמורה אלא בבהמה. כדכתב ואם בהמה אשר יקריבו ממנה קרבן לה' כל אשר יתן ממנו כו'. ולא יחליפנו וגו': ר' שמעון מפרש. מה טעם אין עושין תמורה [שהרי מעשר בכלל כל בהמה היה ולמה יצא להקיש כו': והתניא] אי קרבן דכתיב אר אשר ישחט מחוץ למחנה ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה' [שומע אני] (שומעני) אף קדשי בדק הבית יהא חייב משום שחוטי חוץ ואלו לא נקדשו להקריב עצמן אלא לדמיהן: לא קשיא. הא רבי דמוקי לקמן למה יצא מעשר לדרשא אחרינא ולא למעוטי קרבנות בדק הבית אלמא סבירא ליה דקדשי בדק הבית לא איקרו קרבן ולא איצטריך קרא למעוטינהו. והא ר' שמעון דסבירא ליה דלהכי יצא מעשר למעוטינהו אלמא משום דסבירא ליה דאיקרו קרבן: ולר' לא איקרו קרבן והכתיב כו'. להאי לישנא קאמר השתא מאי ר' ומאי ר' שמעון דתנו רבנן זכו'. וללישנא אחרינא דקאמר לרבנן לא איקרי קרבן קסבר ההוא סתמא דמתני' דקתני קדשי בדק הבית אין עושין תמורה היינו רבנן מדלא אינשדיך להו קרא למעוטינהו משום דסברי דלא איקרו קרבן ור' שמעון דקאמר והלא מעשר בכלל היה דמצריך למעוטינהו ממעשר אלמא משום דקסבר דאיקרו קרבן. וקאמר ולרבנן לא איקרו קרבן והכתיב כו'. דהכל במשמע שעושין תמורה ולהאי לישנא לא קא בעי מאי ר' ומאי ר' שמעון אלא פתחיל הכרייתא דקתני תנו רבנן לא יבקר כו': אמר ר' שמעון והלא מעשר

עין משפט נר מצוה

קיח א מיי' פ"י מהל' טומאת מת ס"ל:
קיט ב מיי' פ"ד מהל' תרומות הל"י:
קכ ג מיי' פ"ח מהל' תמורה הל"ח:
קכא ד מיי' שם הל"ח והלכה יב:
קכב ה מיי' שם הל"י וס"ז מהל' ערכין הלכה ז:
קכג ו מיי' פי"ח מהל' מעה"ק הל"י:

תורה אור השלם

1. לא יַחֲלִיפֶנּוּ וְלֹא יָמִיר אֹתוֹ טוֹב בְּרָע אוֹ רָע בְּטוֹב וְאִם הָמֵר יָמִיר בְּהֵמָה בְּבְהֵמָה וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ:
ויקרא כז י
2. וְאִם בְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיי כֹּל אֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ לַיי יִהְיֶה קֹדֶשׁ.
ויקרא כז ט
3. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוּ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיי לִפְנֵי מִשְׁכַּן יי דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמּוֹ:
ויקרא יז ד
4. וְנִקְרַב אֶת קָרְבַּן יי אִשֶּׁה אֲשֶׁר בְּלָא כְלִי וְזָבָח אֲצִיעָדָה וְצָמִיד טֶבַעַת עָגִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵינוּ לִפְנֵי יי: במדבר לא נ
5. לֹא יַבִּיט בֵּין טוֹב לְרָע וְלֹא יְמִירֶנוּ וְאִם הָמֵר יְמִירֶנוּ וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ לֹא יִגָּאֵל:
ויקרא כז לג

הגהות הגר"א

(א) נב' כדתנינן. ל"ל כדתנן: (ב) רש"י ד"ה לרבות. ז' לכך נראה כו'. וכ"כ בתוס' בתרומות להדיא רק שנאלפו התנאים וכ"כ שם בר"ש ומתוכן קושיית תוס':

שיטה מקובצת

(א) אמה כדהגן התורש את הקבר הרי זה עושה בית הפרס עד כמה הוא עושה מלא מענה מאה אמה בית ארבע סאין ר' יוסי אומר חמשה: (ב) הקבר הרי זה עושה בית הפרס מלא מענה וכמה מלא מענה ק' אמה: (ג) הוא עושה תמורה ולא: (ד) כמדר. עי' תוס' לעיל (דף ב' ע"א): (ה) ימיר היחיד עושה: (ו) ר"ש והלא חיבת והרי נמחק: (ז) יצא להקיש אליו לומר: (ח) מעשר קדשי מזבח יצאו קדשי בדק הבית: (ט) יחיד ומשמע קרבן: (י) כ"ה ודבר שבא חובה ת"ל: (יא) ר"ש והלא מעטר חיבת והרי נמחק: (יב) שאינו בא בשותפות: (יג) חורשין עושה בית: (יד) הלך לחוץ שדה תבירו מלא: (טו) בו יכל אחד תורם בשביל עצמו הס"ד: (טז) חיבת זו נמחק: (יז) בהמה ואם הבר ימיר: (יח) וגר' ולמה יצא: (יט) דקתני ת"ל קרבן: (כ) או קרבן משום: (כא) מטמאין וסאי אות ג' נמחק: (כב) הפרס ורבנן סברי דאין יכול לעשות אלא ב' שדות הסמוכות לו שחורשין פסנו לחוכם והם לא יעשו אחרים ואפ' הן עצמן לא יעשו אלא מאה אמה לכל אחד וס"ה דמירי בשדה שנאבר בה קבר ונחרש ממנו לתוכו ולכך עושה בית הפרס מאה אמה חוצה לו לפי שכל השדה ספק אבל נחרש בו קבר יודע אינו עושה בית הפרס: (כג) תיבות לשון רש"י נמחק: (כד) דמס'

(כה) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (כו) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (כז) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (כח) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (כט) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (ל) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (לא) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (לב) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (לג) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (לד) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (לה) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (לו) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (לז) ר"ש ד"ה ולא יבקר: (לח) ר"ש ד"ה ולא יבקר:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com